



**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Iustitia Et Iure, Continens Tractatus De Prudentia, Fortitudine, &
temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia
commutativa, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione,
& Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de
Emptione, & ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

3. An fundum inualidè alienatum repetere maritus, vel vxor possint
matrimonio constante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76677)

Rebell. 2. p. lib. 5. q. 7. m. 9. Hæc de alienatione fundi dotalis ex causa necessaria.

§. II.

Quibus in euentibus bona dotalia alienari possint à marito, vel vxore?

- 1 Si bona mobilia tradantur, que seruando seruari non possunt, optime potest maritus ea vendere, & alienare.
- 2 Bona mobilia, siue immobilia æstimata ea æstimatione qua venditione constituta potest maritus pro libito alienare.
- 3 Bona dotalia inestimata æstimatione qua facit emptioem, etiam si immobilia sint alienari permittuntur à viro de consensu vxoris iurato, & ab vxore iurante ex consensu viri alienare.
- 4 Item permittuntur alienari à viro in manifestam vxoris voluntatem, & ex illius consensu, & e contra ab vxore ex consensu viri.
- 5 Regula generalis est nullatenus licere marito ex consensu vxoris, neque vxori ex consensu mariti fundum dotalem alienare.
- 6 Efto nulla sit horum bonorum alienatio valet tamen in præiudicium alienantis, qui ex ea alienatione de cuctione tenetur emptori.
- 7 Maritus non obligatur emptori tradere fundum dotalem ab eo alienatum.

IN dotem conferri marito possunt bona mobilia, & immobilia, & hæc æstimata, vel inæstimata.

Si bona mobilia tradantur, que seruando seruari non possunt optime potest maritus ea vendere, & alienare. argum. leg. lex qua tuores. Cod. de admistrar. tutor. hæc enim potestas necessaria erat marito ad redam illorum bonorum administrationem. Et idem est si bona que traduntur in dotem consistant in pondere, numero, & mensura, vendi inquam & alienari pro libito à marito poterunt, sub obligatione tamen reddendi alia eiusdem generis, quantitatatis, & bonitatis. Vt habetur expressè in res in dotem daz. ff. de iure dot. & leg. regia. 21. ad finem tit. 1. par. 4.

Deinde bona mobilia, siue immobilia æstimata ea æstimatione qua venditione constituitur potest maritus pro libito alienare. Nam cum sit plenè eorum dominus, solumque tenetur vxori, eiusve hæredibus æstimationem reddere, nihil huic alienationi obstat poterit. Vt colligitur ex leg. quous. Cod. de iure dot. leg. plerumque ff. eodem leg. æstim. atus. leg. æstimat. ff. soluto matrim. & leg. regia 7. 18. & sequit. 1. p. 4. & tradit in præsentem Paul. de Castro in d. leg. æstimatis num. 4. Campeius de dote, 1. p. 40. m. 2. Gutier. de iuram. 1. p. cap. 1. num. 8.

Neque obstat Textus in leg. in rebus Cod. de iure dot. vbi permittitur mulieri dissoluto matrimonio dotales siue æstimatas, siue inæstimatas alienatas à viro vendere. Ergo signum est non potuisse alienare. Non inquam obstat, quia res dotales æstimatas solum potest repetere in euentu quo maritus eiusve hæredes non sint solando iuxta l. vxor mariti in sine, ff. de donat. inter vir. & vxor. idque concessum est favore dotis, ne mulieres permaneant indotatae. Neque ea vilis rei venditio impeditur, tamen vxor alienationi consentit. Sicuti pluribus comprobatur Gomez leg. 50. Tauri num. 44. Gregor. Lopez leg. 7. verbo apreciada tit. 11. par. 4. Couarruu. pract. cap. 28. num. 9. Gutier. dict. cap. 1. num. 9. Satis faciet tamen ille tertius possessor, si æstimationem quam habuerunt illa bona tempore quo marito fuerunt tradita reddat. Non enim tenetur bona dotalia reddere. Nam cum loco mariti fuerit subrogatus, & in eius defectum contentus, æquum non est ampliori obligatione obstringi. Sicuti alios referens dixit Gutier. num. 10. Et quamuis cum Rolando à Valle conf. 9. m. 18. & 19. lib. 1. id intelligat dissoluto matrimonio, secus eo constante, nullum tamen firmum fundamentum huius restrictionis video, cum ratio supradicta æquitatis, ne tertius possessor strictius obligetur quam maritus tam dissoluto matrimonio, quam eo constante locum habeat.

Quod si de bonis in dotem datis inæstimatis æstimatioe qua facit emptioem loquamur, & hæc sint immobilia, que que proprie fundus dotalis appellatur leg. vnt. ca. §. cum lex vers. in fundo Cod. de rei vxor. act. leg. 1. Cod. de fundo dotali leg. fundus. Digest. de fundo dotali alienari permittuntur à viro de consensu vxoris iurato, vel ab vxore iurante ex consensu viri iuxta cap. Cum coningat. de iureiurando. & e. licet mulieres de iureiurando in 6. De quo casu late diximus tract. de iuramento disp. 2. p. 9. §. 5. ibi enim probauimus hæc alienationem iure canonico firmatam esse, ne via periculis aperatur.

Secundo permittuntur alienari à viro in manifestam vxoris voluntatem, & ex illius consensu, vel e contra à muliere ex consensu viri. Vt colligitur manifestè ex leg. in. Digest. de Re. de Castro. lib. 1. iure. Pars II.

iure dot. vbi fundus dotalis alienari permittitur ad retinendum, conseruandum, seu emendum alium vtiliorem. Si enim bona Ecclesie seruata solemnitate ex hac causa alienantur, cur non fundus dotalis? Prohibitio enim alienationis que in fauorem mulieris inducta est, non debet in eius dispendium verti. Acque ita tradit Rebell. 2. p. de obligat. iustit. lib. 5. q. 7. num. 5. & leg. vbi duo notanda aduertit. Primum, hæc alienationem non esse faciendam cum detrimento rei familiaris viro pertinetis; ne conceatur vir tacite mulieri donare, quod est inter coniuges prohibitum. Secundum, non esse reputandam alienationem cedere in vxoris vtilitatem ex eo tantum quod pretium venditi fundi apud mercatorem deponatur in honestam negotiationem, ibique abundantiores redditus reddat, quam ex fundo colligebantur, quia inde non est censenda conditio mulieris abolitæ meliorata, cum hæc negotiatio & pecuniæ depositio firma non sit, facile enim societas dissoluitur, & pluribus periculis fortis amittenda exponitur.

Præter supradictos casus regula seruanda est nullatenus licere marito ex consensu vxoris, neque vxori ex consensu mariti fundum dotalem alienare. Sicuti decidit leg. 1. & per totum tit. ff. de fundo dotali leg. 1. & per totum. Cod. de rei vxoria act. §. 1. & per totum in fine de rei vxor. act. Si vero bona mobilia sunt, que seruando seruari possunt eodem modo ab alienatione eximuntur, vt colligitur ex Authem. su. à me Cod. Ad Vellianum. & ex leg. regia. 7. tit. 11. par. 4. quia leges alienationem rerum dotalium prohibentes generaliter loquuntur. Ergo debent intelligi tam de mobilibus, quam immobilibus. Vt probat Ioanna. Gutier. de iuram. 1. par. cap. 5. m. 5.

Verum esto nulla sit horum bonorum alienatio, nullumque dominium ex illa in tertium possessorem transferatur, valet tamen in præiudicium alienantis, qui ex ea alienatione de cuctione tenetur emptori, itaque si emptor fuerit ignarus bona illa esse dotalia obligatur maritus, cui ab emptore euincuntur restituitur illi pretium, & interesse, sicuti in qualibet alia re vendita, & euicta, vt affirmat ex communi sententia Anton. Gomez leg. 50. Tauri. num. 94. Molin. disput. 42. post. m. 1. Si vero emptor conscius fuit res sibi venditas dotales esse, licet non tenetur ad interesse, videtur tamen tenei ad restitutionem pretij accepti secundum probabiliorum sententiam quæ optime probat respondens contrariis Anton. Gomez d. leg. 50. Tauri num. 61. Gutier. dict. cap. 1. numero 103. Molina disputat. 42. post. m. 1. probatque Gutier. d. m. 1. Gom. primò ex leg. fin. §. fin. Cod. communia de legat. 2. mens ab hærede, vel legatario grauato rem restitutioni conueniam, potest à venditore consequi pretium, tamen ad interesse agere non possit. Secundo probat ex Authent. qui res tam diu. Cod. de sacrosancti. Ecclesie. vbi habetur. Quod si æconomus vendat res Ecclesie, eas debet restituere emptori, pretium tamen à venditore consequitur. Ergo à fortiori idem dicendum est in emptore rerum dotalium à marito, quia ibi minor est culpa. Neque obest lex si fundum. Cod. de euictionib. vbi ementi scienter rem alienam nulla est obligatio pretium reddendi, quia intelligitur de emente rem dotalem quæ venditoris est. Neque item obstat lex quemadmodum. Cod. de agricolis & censibus lib. 11. vbi emptori rei alienari prohibita pretium datum non restituitur, quia intelligitur quod est de re prohibita alienari iure communi. Sicuti protestantur Anton. Gom. d. num. 61.

Dubium tamen est, An fundum dotalem sic à marito alienatum obligetur maritus emptori tradere? Affirmat Paul. Castrenf. in leg. cum vir. m. 4. ff. de rescapionib. eo quod comparatione mariti valida sit hæc alienatio, ac proinde obseruanda. Sed rectius docuit oppositum Gutier. de iuram. 1. p. c. 1. m. 104. quia ea traditio cedit in vxoris præiudicium. Ergo ad eam præstandam nequit maritus obligari, cum ex ea alienatione solum obligetur maritus ad soluendum emptori ignaro interesse in calu euictionis. Præterea fundum sic alienatum potest maritus repetere saltem nomine vxoris, vt statim dicemus. Ergo à fortiori poterit ab illius traditione abstinere, quia frustra conceditur quod statim repetendum est. leg. qui soluit. ff. de solutionib. Neque obstat fundamentum Pauli Castrenf. nam illa alienatio valida non est, nisi quatenus obligatur alienans de euictione.

§. III.

An fundum inualidè alienatum repetere maritus, vel vxor possint matrimonio constante?

- 1 Quæ ad maritum attinet ratio dubitandi proponitur.
- 2 Dicendum est posse maritum nomine vxoris, & in eius fauorem bona sic alienata repetere.
- 3 Ratio dubitandi dissoluitur.

kk Quod